

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Факультет історії та права

Кафедра галузевого права та правоохоронної діяльності

КРИМІНОЛОГІЯ

СИЛАБУС

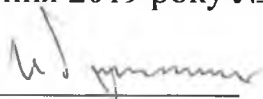
2019 – 2020 навчальний рік

Силабус з **Кримінології** розроблений відповідно до освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність» підготовки фахівця другого (магістерського) рівня та згідно навчального і робочого навчального планів.

Силабус розглянутий на засіданні кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності.

Протокол від «30» серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

(В.Г. Гриценко)

(ініціали та прізвище)

Розробник: Гриценко Володимир Григорович,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності

Ел. адреса: lsibirceval0@gmail.com

Контактний телефон: 050 5247525

Графік консультацій: понеділок з 11.00 до 13.00 год.

1. Опис навчальної дисципліни

Назва дисципліни:	Кримінологія
Код навчальної дисципліни за ОПП:	НФП 2.1.1.1.
Спеціальність:	262 Правоохоронна діяльність
Освітньо-професійна програма:	Правоохоронна діяльність
Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський)
Форма навчання:	Денна
Курс:	1-й
Семестр:	2-й
Тип дисципліни	Нормативна
Кількість кредитів	5
Блоків (модулів)	2
Загальна кількість годин	150
Тижневих годин для денної форми навчання	3
Лекції	18 год.
Практичні, семінарські	16 год.
Самостійна робота	116 год.
Індивідуальне науково-дослідне завдання (есе, аналітичний звіт, тези тощо)	-
Вид підсумкового контролю:	Екзамен
Сторінка дисципліни на сайті університету	
Зв'язок з іншими дисциплінами.	«Актуальні проблеми кримінального права та процесу», «Проблеми реформування системи правоохоронних органів України», «Оперативно-розшукова діяльність», «Криміналістика», «Кримінально-виконавче право», «Особливості розслідування окремих видів злочинів», «Публічне адміністрування».

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є навчання студентів практичним навичкам здійснення запобігання злочинам, а також оволодіння конкретними способами і прийомами виявлення та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню кримінальних правопорушень.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- оволодіння студентам знанням про предмет кримінології (злочинність як негативно соціальне явище; причини і умови злочинності; характеристика осіб, які вчиняють злочини; система профілактики злочинності; засади діяльності державних органів та громадськості з профілактики конкретних злочинів), завдання, методологію, місце у системі наукового пізнання;
- вироблення у студентів практичних вмінь та навичок аналізу та оцінки даних про злочинність, прогнозування злочинності та індивідуальної злочинної поведінки, організації та здійснення профілактичної діяльності, використання сучасних методів для реалізації цих завдань;
- виховати студентів почуття непримиренності до проявів такого соціального зла, як злочинність, рішучості активно протистояти конкретним злочинним проявам, відстоювати принципи соціальної справедливості, захищати людину і суспільство від злочинців.

3. Компетентності та результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі фахові компетентності:

- уміння застосовувати набуті знання, вміння й навички на практиці, здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах правоохоронної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;
- здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних правопорушень, вживати заходи для їх усунення;
- спроможність організовувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності;
- здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації з попередження та профілактики злочинності;

- здатність кваліфіковано здійснювати наукові дослідження та визначати фактори, які обумовлюють існування злочинності в суспільстві, причинно-наслідкові комплекси, які породжують окремі види, групи злочинів та конкретні злочини;
- здатність ефективно здійснювати правове виховання;
- здатність аналізувати, оптимізувати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час вирішення професійних (наукових) завдань, в тому числі і в боротьбі зі злочинністю;
- спроможність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати наступні результати навчання:

- володіти навичками публічних виступів, дискусій, проведення занять;
- знати та розуміти процеси координації діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також взаємодії з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності;
- організовувати та керувати діяльністю підрозділів, які здійснюють правоохоронну діяльність;
- аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення;
- вміти забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням оптимізованих методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків;
- використовувати знання та вміння для надання кваліфікованих юридичних висновків й консультацій з приводу профілактики та попередження злочинності в цілому і окремих її видів;
- здійснювати наукові дослідження з кримінологічної проблематики;
- аналізувати, оптимізувати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних (наукових) завдань.

4. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план

Тиж./ дата/	Тема, план	Форма діяльності	Самостійна робота, завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
--------------------	-------------------	-------------------------	--	--------------------	-------------------------

ГОД.		(ЗАНЯТТЯ)			
Тиж. 1. 03.02- 07.02 2 акад. год.	<p style="text-align: center;">Розділ 1</p> Тема 1. Поняття, предмет, методи та система кримінології. Історія розвитку науки та сучасний стан Тема 2. Злочинність як соціальне явище	Лекція			До 10.02
Тиж. 2. 10.02- 14.02 2 акад. год.	Тема 1. Поняття, предмет, методи та система кримінології. Історія розвитку науки та сучасний стан: 1. Поняття та значення кримінології як соціолого-правової науки. 2. Поняття та характеристика предмету кримінології. 3. Метод, завдання і система кримінології. 4. Взаємозв'язок кримінології з практикою, з суспільними та юридичними науками. Тема 2. Злочинність як соціальне явище: 1. Поняття злочинності та її ознаки. Основні види злочинності. 2. Кількісні та якісні характеристики злочинності. Співвідношення злочинності і злочину. 3. Поняття латентної	Семінарське заняття	Зародження кримінологічної думки. Виникнення кримінології як науки. Кримінологічні погляди соціалістів-утопістів XVI-XVII століть Класичний напрям (школа) кримінології. Соціологічний напрям (школа) кримінології. Стан та розвиток кримінології в 20-30-ті роки XX ст. Розвиток кримінології в 60-ті роки та її сучасне становище. 7 год Стан і тенденції злочинності на сучасному етапі розвитку суспільства. Професіоналізм, організованість, особлива зухвалість і жорстокість, застосування зброї і технічних засобів, ріст злочинності у сфері економіки, проти особистого майна громадян, злиття вітчизняної та закордонної злочинності. 8 год.	1	До екзамену

	злочинності. Обставини, що обумовлюють її існування.				
Тиж. 3. 17.02-21.02 2 акад. год.	Тема 3. Детермінація злочинності. Причини та умови окремого злочину. Тема 4. Кримінологічне вчення про особу злочинця. Девіантна поведінка особи.	Лекція			До 24.02
Тиж. 4. 24.02-28.02 2 акад. год.	Тема 3. Детермінація злочинності. Причини та умови окремого злочину 1. Поняття причин та умов злочинності в кримінології. Причинно-наслідковий зв'язок, його сутність. 2. Класифікація причин та умов злочинності. Причини та умови злочинності в Україні. Тема 4. Кримінологічне вчення про особу злочинця. Девіантна поведінка особи 1. Особа, яка вчинила злочин, як об'єкт кримінологічного вивчення. 2. Поняття особи злочинця і межі її вивчення в кримінології. 3. Основні ознаки кримінологічної характеристики особи злочинця. 4. Кримінологічна класифікація і типологія злочинців.	Семінарське заняття	Протиріччя (суперечності) соціального, економічного, політичного, морального, управлінського характеру розвитку суспільства як джерела злочинності. Об'єктивні й суб'єктивні, зовнішні та внутрішні, головні й другорядні, корінні та некорінні причини. Тенденції і перспективи злочинності на сучасному етапі розвитку української державності 7 год Взаємодія соціального і біологічного в особі злочинця. Біологічні зачатки в особі і соціальне середовище як передумова розвитку її соціальних якостей. Поняття «девіантної поведінки». Девіантна поведінка як психологічна та соціальна проблема. 7 год	1	До екзамену

Тиж. 5. 02.03-06.03 2 акад. год.	Тема 5. Кримінологічне вчення про жертву злочину. Проблеми віктимології та суїцидальної поведінки.	Лекція		1	До 16.03
Тиж. 6. 09.03-13.03 2 акад. год.	Тема 6. Загальні проблеми попередження злочинності. Фонові явища.	Лекція		1	До 16.03
Тиж. 7. 16.03-20.03 2 акад. год.	Тема 5. Кримінологічне вчення про жертву злочину. Проблеми віктимології та суїцидальної поведінки. 1. Виникнення та становлення віктимології як науки про жертву злочину. 2. Особа потерпілого і її кримінологічне значення. 3. Класифікація жертв злочинів. 4. Віктимологічна детермінація. 5. Віктимологічна профілактика. Тема 6. Загальні проблеми попередження злочинності. Фонові явища. 1. Поняття профілактики, попередження, запобігання та припинення злочинів, їх співвідношення.	Семінарське заняття	Поняття суїцидальної поведінки. Проблеми суїциду в Україні та інших державах. Механізм суїцидальної поведінки. Проблема суїциду в практичній діяльності кримінально-виконавчої служби. Суїцидальна поведінка осіб, що потрапили в поле зору працівників органів та установ виконання покарань. 8 год Поняття пияцтва, алкоголізму, наркоманії, наркотизму, токсикоманії, проституції, ігроманії, СНІДу. Соціальні і медичні аспекти названих «фонових явищ». Кримінально-правове оцінювання «фонових явищ». Участь громадськості в профілактичній роботі щодо запобігання «фоновим» явищам. 8 год	1	До екзамену

	<p>2. Цілі, завдання, функції та межі запобіжної діяльності.</p> <p>3. Система запобіжної діяльності.</p> <p>4. Класифікація запобіжних заходів.</p> <p>5. Суб'єкти профілактичної діяльності.</p> <p>6. Правові та організаційні основи профілактики злочинів.</p>				
<p>Тиж. 8. 23.03-27.03 2 акад. год.</p>	<p>Тема 7. Прогнозування та планування заходів боротьби зі злочинністю</p> <p>1. Поняття кримінологічного дослідження, його цілі.</p> <p>2. Завдання, об'єкти і суб'єкти кримінологічних досліджень.</p> <p>3. Кримінологічна інформація: поняття, джерела, основні вимоги, які ставляться до неї.</p> <p>4. Організація кримінологічних досліджень. Етапи кримінологічних досліджень. Програма кримінологічних досліджень.</p> <p>5. Загальна характеристика і класифікація методів кримінологічних досліджень.</p>	<p>Семінарське заняття</p>	<p>Методи кримінологічного прогнозування (екстраполяції, моделювання, експертних оцінок). Цілі, завдання, види та методи кримінологічного планування.</p> <p>Структура кримінологічного плану.</p> <p>Комплексне планування боротьби зі злочинністю</p> <p>7 год</p>	<p>1</p>	<p>До екзамену</p>
<p>Тиж. 9. 30.03-03.04 2 акад. год.</p>	<p>Модуль 2</p> <p>Тема 8. Кримінологічна характеристика злочинів насильницької спрямованості</p>	<p>Лекція</p>	<p>Особливості криміногенних ситуацій, що сприяють вчиненню насильницьких злочинів.</p> <p>Недоліки в діяльності правоохоронних органів у запобіганні насильницької злочинності.</p> <p>Роль органів внутрішніх справ та органів і установ виконання покарань у запобіганні</p>	<p>1</p>	<p>До екзамену</p>

			наси́льницьких злочинів. Зміст та особливості профілактичної роботи у сфері сімейно-побутових взаємин, а також дозвілля громадян. 8 год		
Тиж. 10. 06.04- 10.04 2 акад. год.	Тема 9. Кримінологічна характеристика злочинів ненасильницької спрямованості: Тема 10. Кримінологічна характеристика та запобігання рецидивним злочинам	Лекція	Роль матеріального фактора у вчиненні злочинів ненасильницької спрямованості. Особливості особи і поведінка потерпілих від цих злочинів. Недоліки в діяльності правоохоронних органів із попередження злочинів ненасильницької спрямованості. 8 год	1	До 20.04
Тиж. 11. 13.04- 17.04 2 акад. год.	Тема 11. Кримінологічна характеристика та попередження організованої злочинності	Лекція		1	До 04.05
Тиж. 12. 20.04- 24.04 2 акад. год.	Тема 10. Кримінологічна характеристика та запобігання рецидивним злочинам 1. Поняття рецидивної злочинності, основні ознаки та види рецидиву злочинів. 1. Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності. 2. Причини та умови рецидивної злочинності. 3. Основні напрямки запобігання рецидивній	Семінарське заняття	Специфічні обставини, що обумовлюють рецидивну злочинність. Недоліки правоохоронної діяльності та рецидивна злочинність. Запобіжна роль адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі. Роль органів внутрішніх справ у запобіганні рецидивної злочинності. 8 год	1	До екзамену

	злочинності.				
Тиж. 13. 27.04- 30.04 2 акад. год.	Тема 12. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності неповнолітніх. Тема 13. Кримінологічна характеристика та запобігання жіночої злочинності.	Лекція		1	До 11.05
Тиж. 14. 04.05- 08.05 2 акад. год.	Тема 11 Кримінологічна характеристика та попередження організованої злочинності 1. Поняття організованої злочинності, її основні ознаки. 2. Кримінологічна характеристика організованої злочинності. 3. Причини та умови, які детермінують організовану злочинність. 4. Особливості загальносоціального і спеціально-кримінологічного запобігання організованій злочинності.	Семінарське заняття	Співвідношення категорій «організована злочинність», «злочинна організація», «організована злочинна група». Поняття корупції. Нормативно-правова основа попередження організованої злочинності та корупції. 8 год	1	До екзамену
Тиж. 15. 11.05- 15.05 2 акад. год.	Тема 12. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності неповнолітніх 1. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх. 2. Особливості кримінологічної характеристики особи неповнолітнього злочинця.	Семінарське заняття	Неформальні молодіжні угруповання з антисуспільною спрямованістю. Злочинність неповнолітніх осіб із психічними аномаліями. Несприятливі фактори сімейного, навчального та виробничого виховання. Криміногенні фактори побутового оточення та сфери дозвілля. Недоліки діяльності правоохоронних 8 год	1	До екзамену

	<p>Причини та умови злочинності неповнолітніх. Загальнодержавні та спеціальні заходи попередження злочинності неповнолітніх.</p> <p>Тема 13. Кримінологічна характеристика та запобігання жіночої злочинності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кримінологічна характеристика злочинності жінок. 2. Кількісно-якісні показники жіночої злочинності. Причини та умови жіночої злочинності. 3. Запобігання жіночій злочинності. 4. Основні напрями профілактики злочинності жінок. 		<p>Біологічні особливості жінок. Особливості жіночої злочинності. Відвернення і припинення злочинів, що вчиняються жінками.</p> <p>8 год</p>		
<p>Тиж. 16. 18.05-22.05 2 акад. год.</p>	<p>Тема 14. Кримінологічна характеристика та запобігання наркозлочинам</p> <p>Тема 15. Кримінологічна характеристика та попередження професійної злочинності</p>	Лекція			До 25.05
<p>Тиж. 17. 25.05-29.05 2 акад.</p>	<p>Тема 14. Кримінологічна характеристика та запобігання наркозлочинам</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки наркозлочинності 2. Ознаки злочинів у психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. 	Семінарське	<p>Класифікація чинників наркоманії і пов'язаною з нею злочинністю. Заходи щодо запобігання наркоманії як соціально негативному явищу. Роль правоохоронних органів у попередженні злочинів у сфері обігу наркотичних засобів.</p> <p>8 год</p>		

<p>год.</p>	<p>3. Кримінологічна характеристика злочинів, пов'язаних з наркоманією. 4. Причини та умови злочинів, пов'язаних з наркоманією. 5. Основні напрями попередження наркозлочинності.</p> <p>Тема 15. Кримінологічна характеристика та попередження професійної злочинності:</p> <p>1. Поняття професійної злочинності, її основні ознаки. 2. Кримінологічна характеристика професійної злочинності. 3. Причини та умови, що детермінують професійну злочинність. 4. Основні напрями попередження професійної злочинності.</p>	<p>заняття</p>	<p>Основні напрями попередження професійної злочинності. Нормативно-правова основа попередження професійної злочинності. 8 год</p>	<p>1</p>	<p>До екзамену</p>
--------------------	---	----------------	---	----------	--------------------

5. Політика виставлення балів. Вимоги викладача.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного, підсумкового контролю (максимум 60 балів), яка сумується до кількості балів, які отримав студент на екзамені (максимум 40 балів).

Поточний контроль - це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажанням підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, підготовки доповідей і рефератів, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань.

Критерії оцінювання	
Усних відповідей:	Письмових завдань:
<ul style="list-style-type: none"> - повнота розкриття питання; - логіка викладання, культура мови; - емоційність та переконаність; - використання основної та додаткової літератури; - посилання на норми чинного законодавства; - аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки. 	<ul style="list-style-type: none"> - повнота розкриття питання; - цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; - акуратність оформлення письмової роботи.

Види робіт	Бали
Виступ з питань певної теми розділу на семінарському занятті	до 3 балів
Доповнення протягом семінарського заняття з певної теми розділу	до 2-х балів
Виконані завдання самостійної роботи з тем розділу (з урахуванням якості і повноти виконання завдання)	до 10 балів (Розділ 1+Розділ 2)
Участь у науково-дослідній роботі	до 5 балів

(роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, участь в конкурсах тощо).

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені на консультаціях.

Недопустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів НПА);
- списування та плагіат.

Розподіл балів

Розподіл балів, що зараховуються студентам з навчальної дисципліни «Кримінологія», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу плюс бали, отримані під час екзамену.

Поточне тестування та самостійна робота						Екзамен	Сума
Розділ 1			Розділ 2				
Теми 1-7	Самостійна робота	Підсумкова 1	Теми 8-15	Самостійна робота	Підсумкова 2		Підсумкова семестрова
25	5	30	25	5	30	40	100

Студент, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин), а отже, не мав **поточних оцінок**, має право пройти поточний контроль під час консультацій.

6. Підсумковий контроль

З означеної дисципліни передбачена така форма підсумкового семестрового контролю, як екзамен, який проводиться в усній формі.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах та оцінка за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності та залікову книжку студента.

Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем.

У випадку отримання менше 60 балів (FX в ECTS) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.

Питання до екзамену

1. Поняття кримінології як соціально-правової науки та її предмет.
2. Завдання та функції кримінології.
3. Методологія і методи кримінології.
4. Місце кримінології у системі наук, її зв'язок з юридичними та іншими науками.
5. Поняття та ознаки злочинності.
6. Кількісні та якісні показники злочинності.
7. Латентна злочинність та її види.
8. Загальне поняття детермінації злочинності. Криміногенні фактори сучасної злочинності в Україні (об'єктивні та суб'єктивні фактори).

9. Виникнення кримінології як науки та історія її розвитку.
10. Школи кримінології та їх представники.
11. Злочинність як фундаментальна категорія кримінології.
12. Поняття особи злочинця. Особистість злочинця та її соціальна сутність.
13. Співвідношення соціального та біологічного в особі злочинця.
14. Структура особи злочинця.
15. Класифікація злочинців та її практичне значення.
16. Типологія злочинців.
17. Визначення особи злочинця та співвідношення з особою, що вчинила злочин (суб'єкт злочину).
18. Соціальні та демографічні ознаки особи злочинця.
19. Морально-психологічні ознаки особи злочинця.
20. Кримінально-правові ознаки особи злочинця.
21. Значення вчення про особу злочинця в діяльності правоохоронних органів.
22. Особа потерпілого та її кримінологічне значення.
23. Поняття та класифікація жертв злочину.
24. Загальна характеристика методів кримінологічних досліджень.
25. Програма, план та етапи кримінологічного дослідження.
26. Анкетування у кримінології.
27. Поняття кримінологічного прогнозування.
28. Кримінологічне планування: поняття, сутність, значення.
29. Поняття та види «фонових» явищ.
30. Поняття профілактики (попередження, запобігання) злочинності. Цілі, завдання, функції та межі профілактики злочинів.
31. Система профілактики злочинів та класифікація профілактичних заходів.
32. Кримінологічна характеристика злочинів проти власності.
33. Злочини проти власності корисливого та корисливо-насильницького характеру.
34. Характеристика особи корисливого злочинця.
35. Причини та умови вчинення корисливих злочинів.

36. Основні напрями попередження злочинів проти власності. Зміст та особливості роботи органів внутрішніх справ щодо профілактики цих злочинів.
37. Кримінологічна характеристика економічних злочинів та осіб, які їх вчинюють.
38. Причини та умови злочинів у сфері економіки.
39. Недоліки в діяльності правоохоронних органів у боротьбі з економічною злочинністю.
40. Основні напрями запобігання злочинів у сфері економіки.
41. Поняття та ознаки організованої злочинності.
42. Співвідношення категорій «організована злочинність», «злочинна організація», «організована злочинна група».
43. Види організованої злочинності.
44. Кримінологічна характеристика організованої злочинності (стан, рівень, структура, динаміка, характер).
45. Поняття та ознаки професійної злочинності.
46. Види професійної злочинності. Ознаки, що характеризують професійну злочинність.
47. Кримінологічна характеристика професійної злочинності (стан, рівень, структура, динаміка, характер).
48. Особливості кримінологічної характеристики професійного злочинця.
49. Причини та умови професійної злочинності. Основні напрями попередження професійної злочинності.
50. Поняття злочинності неповнолітніх, їхня кримінологічна характеристика (стан, рівень, структура, динаміка, характер, географія).
51. Особливості злочинів, вчинених неповнолітніми. Групова злочинність неповнолітніх.
52. Кримінологічна характеристика особи неповнолітніх злочинців. Класифікація неповнолітніх злочинців.
53. Причини та умови злочинності неповнолітніх.
54. Недоліки діяльності правоохоронних органів у запобіганні злочинності неповнолітніх.
55. Роль правоохоронних органів у попередженні злочинності неповнолітніх.
56. Кримінологічне поняття рецидиву злочинів і рецидивної злочинності.
57. Види рецидиву (загальний і спеціальний, одноразовий і багаторазовий, кримінологічний, пенітенціарний та ін.).
58. Кримінологічна характеристика особи рецидивістів.
59. Причини та умови рецидивної злочинності.
60. Основні напрями попередження рецидивної злочинності, роль органів внутрішніх справ та інших суб'єктів профілактики у боротьбі з рецидивною злочинністю.
61. Поняття насильницьких злочинів. Кримінологічна характеристика насильницької злочинності.

62. Причини та умови, які детермінують насильницьку злочинність.

7. Література для вивчення дисципліни

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>
3. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>
4. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17>
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню): Закон України від 18.12.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19>
6. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
7. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80>
8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: www.rada.gov.ua
10. Кримінально-виконавчий кодекс: Кодекс України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
11. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

Основна:

1. Кримінологія: підручник / В.В. Голіна, Б.М. Головкін, М.Ю. Валуйська та ін.; за ред. В.В. Голіни, Б.М. Головкіна. Х.: Право, 2014. 440 с.
2. Кримінологія: підручник : практикум / [кол. авт.: Ю. В. Александров та ін.]; НАН України, Київ. ун-т права. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 341 с.
3. Кримінологія: підручник / А.М. Бабенко, О.Ю. Бусол, О.М. Костенко та ін.; за заг. ред. Ю.В. Нікітіна, С.Ф. Денисова, Є.Л. Стрельцова. 2-ге вид., перероб. та допов. Харків : Право, 2018. 416 с.
4. Кримінологія. Академічний курс / Кол. авторів; за заг. ред. О.М. Литвинова. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 538 с.

5. Кримінологія: підручник / заг. ред. І.Г. Богатирьова, В.В. Топчія. Київ: ВД Дакор, 2018. 352 с.

Додаткова:

1. Войціховський А.В. Міжнародне співробітництво в боротьбі з організованою злочинністю. *Вісник Харківського Національного університету внутрішніх справ*. 2012. Вип. 4. С. 96-104.
2. Джужа А.О. Кримінально-правові та кримінологічні засади запобігання злочинам проти статевої недоторканності дитини: монографія. К.: Національна академія внутрішніх справ, 2013. 193 с. Конституція України: сучасний стан та перспективи розвитку (тема номера). *Право України*. 2016. №6.
3. Орлов Ю.В. Політико-кримінологічна теорія протидії злочинності: Монографія. Харків: Діса плюс, 2016. 656 с.
4. Лазарєв Д. Організована злочинність та протидія їй як об'єкт міжнародної взаємодії. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки*. 2012. Вип. 90. С. 32-34.
5. Кримінологічна діяльність суб'єктів кримінального судочинства : монографія / [В.Л. Давиденко, О.О. Титаренко, М.Л. Давиденко, О.М. Литвинов; за заг. ред. Л.М. Давиденка]. Харків : Тимченко, 2011. 214 с.
6. Сметаніна Н.В. Наукові підходи до теорії злочинності в сучасній українській кримінології : монографія. Харків: Право, 2016. 192 с.
7. Українська кримінологічна енциклопедія / за заг. ред. В.В. Чернея, В.В. Сокурєнка; упоряд. О.М. Джужа, О.М. Литвинов. Харків-Київ: ХНУВС; НАВС; Кримінол. асоц. України, 2017. 804 с
8. Блага А.Б. Насильство в сім'ї (кримінологічний аналіз і запобігання) : монографія. Харків: ФО-П Макаренко, 2014. 360 с.
9. Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству: лист Міністерства освіти і науки України від 18.05.2018 № 1/11-5480. К., 2018. 86 с.

Інформаційні ресурси:

http://rada.gov.ua	Офіційний портал Верховної Ради України (законодавство)
https://minjust.gov.ua/ua	Сайт Міністерства юстиції України
http://www.kmu.gov.ua/control/	Урядовий портал Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України
http://mvs.gov.ua	Сайт Міністерства внутрішніх справ України

https://www.npu.gov.ua/	Сайт Національної поліції
http://www.scourt.gov.ua	Сайт Верховного Суду
http://reyestr.court.gov.ua	Єдиний державний реєстр судових рішень
http://dndekc.centrmia.gov.ua/	Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
http://www.nbu.gov.ua/	Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
http://ovu.com.ua/	Офіційний вісник України
https://www.cuspu.edu.ua/ua/	Сайт ЦДПУ ім. В. Винниченка